

Posudek oponenta na bakalářskou práci V. Vagenknechta:

Deprese z evolučního pohledu

Autor práce, V. Vagenknecht, shrnuje ve své práci nejrozšířenější evoluční teorie zabývající se v současnosti jednou z nejrozšířenějších poruch – depresivní poruchou. Jedná se tedy o práci teoretickou, jež se opírá o poznatky evoluční psychiatrie – což je disciplína v rámci domácí scény bohužel dosud dosti opomíjená. Zadáání práce a nyní i provedení tedy osobně považuji za velmi přínosné a doufám v pokračování ve smyslu vypracování českého článku pro odbornou veřejnost – jednoznačně se jedná o přístupy velmi inspirativní, jež zcela pozměňují náhled na problematiku depresivní poruchy, které mohou motivovat nové směry v jejím výzkumu a následně i léčbě (v zahraničí se ostatně tak i děje).

Celá práce má rozsah 62 stran (bez listu referencí) a autor se v ní opírá o celkem 119 zdrojů, zejména zahraničních a často velmi recentních. Tato práce (a evolučně psychiatrický náhled obecně) vyžaduje fúzi poznatků z řady teoretických disciplín – zejména psychiatrie, neurověd, evoluční biologie a psychologie. Domnívám se, že pro studenta bc. studia je to úkol velmi náročný. Autorovi se však podařilo obstát se ctí zejména proto, že se rozumně držel pouze údajů, jež jsou zmiňovány v argumentaci jednotlivých teorií a ty stručně a srozumitelně vysvětloval (často pomocí poznámek pod čarou, které mně osobně vyhovují, neboť neruší logickou linii textu při prezentaci nových pojmů). Práce je poměrně přehledně a logicky členěna na části, v nichž je, ještě před přiblížením samotných teorií vzniku deprese, uvedeno několik důležitých oblastí, o něž se autor dále opíral – nejdůležitější evoluční teorie, současný přístup k diagnostice deprese podle nejrozšířenějších diagnostických manuálů (MKN 10, DSM IV), polemika nad vymezením normality a patologie vzhledem k depresivním symptomům a přiblížení fungování lidského mozku. Musím však poznamenat, že zde bych rozhodně uvítala zařazení samostatné kapitoly o neurobiologii deprese – vzhledem k tomu, že se některé teorie odkazují na fungování serotoninergního systému a jiných mediátorových systémů CNS, bylo by to více než vhodné (některé zkratky v dalším textu – např. 5-HT pak nejsou nikde vysvětleny). Samotné teorie jsou vysvětlovány srozumitelně a přehledně (až na některé výjimky – např. evoluční teorie nálad a vysvětlení typologie poruch nálad na základě kombinace prahů detekce odměn a trestů – Je možno vysvětlit u obhajoby?). Mám však často výhrady proti shrnutím na konci jednotlivých kapitol, nezdá se mi totiž, že jsou založeny na údajích objevujících se v jednotlivých kapitolách, občas obsahují s kapitolou příliš nesouvisející autorovy domněnky (např. strana 50-51 – jak souvisí paleoantropologické nálezy s teorií sociálního rizika? Mohlo by být vysvětleno u obhajoby?). Kritické hodnocení teorií, bylo-li v plánu, se tedy příliš nedaří – ovšem je třeba poznamenat, že podle mého názoru je tento úkol příliš náročný pro studenta bc. studia a proto to nepovažuji za chybu snižující hodnotu práce. Dále se v textu občas objevují chyby stylistické a citační. Přes tuto drobnou kritiku práci považuji za povedenou a čtivou a vřele doufám, že autor hodlá v tématu pokračovat ve svém dalším studiu.

Navržené hodnocení: **1 – 2** v závislosti na obhajobě.

V Praze, 6.6. 2014

Mgr. Kateřina Klapilová, PhD.